

Avaleht>Teie õigused>Kuriteoohvrid>Hüvitamine>Kahju sissenõudmine kuriteo toimepanijalt Kahju sissenõudmine kuriteo toimepanijalt

Läti

Kuidas nõuda kohtumenetluse (kriminaalmenetluse) käigus kuriteo toimepanijalt kahju sisse või nõuda temalt muud moodi hüvitamist/heaastamist ning kellele tuleks selline nõue adresseerida?

Teil on õigus saada menetluse teostajalt (politsei, prokuratuur, kohus) teavet hüvitise, sealhulgas riikliku hüvitise nõudmise ja saamise tingimuste kohta ning esitada kriminaalmenetluse raames kahju hüvitamise taotlus.

Võite taotleda kahjuhüvitist ükskõik millises kriminaalmenetluse etapis, enne kui asja hakatakse menetlema esimese astme kohtus. Võite esitada oma taotluse kirjalikult või suuliselt. Suulise taotluse protokollib menetluse teostaja (politsei, prokuratuur, kohus).

Millises kriminaalmenetluse etapis peaksin ma oma nõude esitama?

Võite taotleda kahjuhüvitist ükskõik millises kriminaalmenetluse etapis, enne kui asja hakatakse menetlema esimese astme kohtus. Kriminaalvastutusele võetava isiku tuvastamata jätmine ei piira Teie õigust esitada hüvitisnõue.

Ohvri on õigus esitatud hüvitisnõue ükskõik millises kriminaalmenetluse etapis tagasi võtta, seni kuni kohus ei ole läinud otsuse üle nõu pidama.

Mida võin ma oma nõudes taotleda ja kuidas nõue vormistada (kas tuleb märkida kogusumma ja/või täpsustada konkreetne kahju, saamata jäänud tulud ja intressid)?

Teil on õigus saada teavet hüvitise taotlemise tingimuste kohta menetluse teostajalt (politsei, prokuratuur, kohus).

Võite esitada oma taotluse kirjalikult või suuliselt. Suulise taotluse protokollib menetluse teostaja (politsei, prokuratuur, kohus).

Oma taotluses peate esitama tõendid, mis toetavad mis tahes varalise kahju eest nõutavat hüvitissummat, kuid moraalse kahju ja füüsiliste kannatuste korral peate märkima vaid nõutava hüvitissumma. Võite märkida oma taotlusesse makseasutuse kontonumbri, kuhu kahjuhüvitist tuleks üle kanda.

Kas selliste nõuete esitamiseks on olemas erivormid?

Võite esitada oma taotluse kirjalikult või suuliselt. Suulise taotluse protokollib menetluse teostaja (politsei, prokuratuur, kohus).

Millised tõendid pean ma oma nõude toetuseks esitama?

Oma taotluses peate esitama tõendid, mis toetavad mis tahes varalise kahju eest nõutavat hüvitissummat, kuid moraalse kahju ja füüsiliste kannatuste korral peate märkima vaid nõutava hüvitissumma.

Kohus hindab hüvitissumma kindlaksmääramisel Teie nõuet ning võtab arvesse varalise kahju suurust, kuriteo raskust ja laadi, tekitatud füüsilisi kannatusi, püsivat keha moonutust ja töövõimetust, moraalse kahju suurust ja silmatorkavust ning psühholoogilist kahju.

Otsese kahju hindamisel lähtutakse süüdistuses eeldatud hinnatasemetest.

Kas mul tuleb nõude esitamise korral tasuda kohtu- või muud kulud?

Nõude esitamisel kriminaalmenetluses ei nõuta Teilt tasu.

Kui leiате, et kahju ei ole hüvitatud täielikult, on Teil õigus nõuda hüvitist [tsiviilkohtumenetluse seaduses](#) (*Civilprocesa likums*) sätestatud viisil. Hüvitissumma kindlaksmääramisel tuleb arvesse võtta kriminaalmenetluse tulemusel saadud hüvitist.

Hüvitise taotlemisel tsiviilmenetluses on ohver vabastatud riigilõivu tasumisest.

Kas mul on võimalik saada enne kohtumenetlust ja/või selle ajal õigusabi? Kas mul on võimalik saada õigusabi ka juhul, kui ma ei ela riigis, kus kohtumenetlus toimub?

Kui alaealise õiguste ja huvide kaitse on raskendatud või ei ole muul moel tagatud või kui esindaja esitab põhjendatud taotluse, võtab menetluse teostaja (politsei, prokuratuur, kohus) vastu otsuse määrata alaealist ohvrit esindama juristi. Erandjuhtudel, kui isiku õiguste ja huvide kaitset ei ole võimalik kriminaalmenetluses muul moel tagada, võtab menetluse teostaja (politsei, prokuratuur, kohus) vastu otsuse määrata vaest või ebasoodsas olukorras olevat täiskasvanut esindama juristi. Menetluse teostaja (politsei, prokuratuur, kohus) määrab juristi ka juhul, kui ükski sugulane ei saa ohvrit esindada. Sellisel juhul maksab riikliku õigusabi pakkimise eest kriminaalmenetluses juristile tasu õigusabiamet (*Juridiskās palīdzības administrācija*).

Millisel juhul võib kriminaalkohus minu nõude kuriteo toimepanija vastu tagasi lükata või selle üle otsustamisest keelduda?

Kui kohus teeb õigeksmõistva otsuse, kuriteoga tekitatud kahju hüvitamise nõuet läbi ei vaadata. Kui kohus jätab Teie nõude läbi vaatamata, võite esitada hüvitisnõude [tsiviilkohtumenetluse seaduses](#) sätestatud viisil.

Kas ma saan sellise otsuse edasi kaevata või kas mul on muid võimalusi nõuda kahju hüvitamist/heaastamist?

Kui kohus jätab Teie nõude läbi vaatamata, võite esitada hüvitisnõude [tsiviilkohtumenetluse seaduses](#) sätestatud viisil.

Juhul kui kohus mõistab mulle välja kahjuhüvitise, siis kuidas saan ma tagada, et kohtuotsus pööratakse kuriteo toimepanija vastu täitmisele, ja millist abi võin ma selle tagamiseks saada?

Ohvrile tekitatud kahju eest hüvitise sissenõudmise otsuse pöörab täitmisele kohtutäitur, kes algatab täitemenetluse, lähtudes nõude esitaja kirjalikust taotlusest, mis põhineb täitekorraldusel.

Et pöörata kohtuotsus täitmisele osaliselt seoses ohvrile tekitatud kahju eest hüvitise sissenõudmisega, väljastab kohus ohvrile ohvri taotlusel täitemääruse.

Isikud, kes taotleavad puude, tervisekahjustuse või isiku surma kaasa toonud isikukahjust tulenevate nõuete täitmist, on vabastatud täitemenetluses kohtutäituritele makstavatest tasudest.

Kohtutäitur võtab omal algatusel vajalikud meetmed ning kasutab ette nähtud vahendeid ja meetodeid, et pöörata kohtuotsus täitmisele kiiresti ja tõhusalt.

Kohtutäitur selgitab heas usus õigusi ja kohustusi, et pooled saaksid kasutada oma menetlusõigusi.

Viimati uuendatud: 20/03/2019

Käesoleva veebilehe asjaomaseid keeleversioone haldavad asjaomased liikmesriigid. Tõlked on teostanud Euroopa Komisjoni teenistused. Originaali tehtavad võimalikud muudatused asjaomase riikliku ametiasutuse poolt ei pruugi kajastuda tõlkeversioonides. Euroopa Komisjon ei võta vastutust selles dokumendis sisalduva ega viidatud teabe ega andmete eest. Palun lugege õiguslikku teadaannet lehekülje eest vastutava liikmesriigi autoriõiguste kohta.